

การพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก

Career Curriculum Development for Persons with Autism

สิรินันท์ สุรไพฑูรย์ แซ่ผุง¹ / อัญชลี สารรัตน์² / สมพร หวานเสร็จ³
Sirinan Suraphaibun Sarephung / Anchali Sanrattana / Sompon Wanset

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้วัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ สำหรับบุคคลออทิสติกใช้การวิจัยเชิงสำรวจ 2) เพื่อศึกษาผลการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตร ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ และ 3) เพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก ใช้การวิจัยแบบ One shot case study กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนงานอาชีพ 5 คน ผู้ปกครองบุคคลออทิสติก 6 คน และบุคคลออทิสติก 6 คน ในศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับบุคคลออทิสติกโรงเรียนสาธิต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แผนจัดประสบการณ์พื้นฐานอาชีพ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพ แบบประเมินคุณภาพของผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัย มีดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ พบว่า ครูและผู้ปกครองบุคคลออทิสติกต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกเพื่อให้บุคคลออทิสติกมีความสามารถพัฒนาตนเองสู่การประกอบอาชีพในอนาคต ต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอาชีพมาให้ความรู้และฝึกประสบการณ์อาชีพแก่บุคคลออทิสติก ต้องการเทคนิค วิธีการ และสื่อเพื่อให้บุคคลออทิสติกปฏิบัติงานจนเกิดความสำเร็จ หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกที่พัฒนาขึ้นมี 7 อาชีพ ได้แก่ 1) อาชีพ

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ ผู้อำนวยการโรงเรียนเศรษฐเสถียรในพระราชูปถัมภ์

ประกอบปากกา 2) อาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด 3) อาชีพประดิษฐ์กิ๊บ 4) อาชีพประดิษฐ์พวงหรีด 5) อาชีพบรรจุขนมเพื่อจำหน่าย 6) อาชีพทำอาหารสุนัขและ 7) อาชีพทำอาหารแมว

ระยะที่ 2 ผลการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพ พบว่ากระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้ครูมีความเข้าใจในหลักสูตรและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด โดยครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองในการสอน 4 ด้าน คือ การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์งาน การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ตลอดจนการหาวิธีในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

ระยะที่ 3 ผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติกพบว่า บุคคลออทิสติกกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานหลังเรียนเฉลี่ยสูงสุด คือ อาชีพประกอบปากการองลงมา คือ ประดิษฐ์สร้อยลูกปัดและอาชีพประดิษฐ์กิ๊บตามลำดับ ส่วนอาชีพที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำอาหารแมว

คำสำคัญ : ออทิสติก, หลักสูตร, อาชีพ

Abstract

This research aimed 1) to develop the career curriculum for persons with autism by using the survey research technique, 2) to study the results of the teachers' readiness

preparation to tryout the curriculum by using the action research technique, and 3) to study the results of using the basic career curriculum for persons with autism by the One Shot case study. The targets included five responsible teachers in career practice, six parents of persons with autism and eight persons with autism in the Research and Development Centre of Autistic Inclusive Education Demonstration School, Khon Kean University. The instruments included a focus group discussion form, career development lesson plans, two observation forms for observing behaviors of the teachers and persons with autism, two assessment forms for assessing the ability to work and the quality assessment of the finished products. Descriptive statistics such as percentage, mean, and content analysis were employed. The research findings of the three phases were as follows:

In the first phase dealing with the results of creating the basic career curriculum, it was found that teachers and parents of persons with autism needed a career curriculum for persons with autism in order to enable them improve their working skills needed in the jobs, specialists in each career ; methods, techniques, and materials for teaching persons with autism to finish their

jobs. The developed career curriculum consisted of 7 jobs as follows : (1) putting parts of ball-point pens together, (2) beadwork, (3) putting parts of hairdressing clips together, (4) making wreaths, (5) packing snacks, (6) making instant dog's food, and (7) making instant cat's food.

In the second phase dealing with the results of the teachers' readiness preparation in try-out of the career curriculum, it was found that the action research technique could help the teachers understand the curriculum and they could provide learning activities prescribed in the curriculum. Teachers changed their behavior in four aspects : the preparation of the teaching materials used in learning activities, organizing the learning activities step by step as mentioned in task analysis, the use of the assessment tools, and the appropriate methods in helping persons with autism.

In the third phase dealing with the results of using the career curriculum, it was found that the target persons with autism had the ranking scores from putting parts of ball-point pens; beadwork, and hairdressing clips together respectively and the lowest ranking scores were of making cat's food.

Keywords : Autism, Curriculum, Career

บทนำ

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า ในระบบเศรษฐกิจศาสตร์นั้นจัดว่ามนุษย์และทักษะความสามารถของมนุษย์จัดเป็นทุนประเภทหนึ่งเรียกว่าทุนมนุษย์ Human capital ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นต่อประเทศชาติ ดังนั้นนานาประเทศจึงมุ่งที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชาติของตนเอง ให้เป็นผู้มีทักษะความสามารถในด้านต่างๆ ซึ่งการที่จะพัฒนาให้มนุษย์มีคุณภาพได้นั้นต้องอาศัยการศึกษาในการช่วยให้คนในประเทศเกิดความรู้ความคิดอันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการพัฒนาตนเอง สังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547 ; จุฑา มนต์ไพบูลย์, 2537) บุคคลออทิสติกเป็นบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาประเภทหนึ่งในกลุ่มบกพร่องทางพัฒนาการ โดยมีปัญหาทางพัฒนาการหลัก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านพฤติกรรม โดยจะมีพฤติกรรมไม่ยืดหยุ่น เนื่องจากมีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองและสภาพทางชีววิทยา โดยแสดงอาการทางการรับรู้ Sensory symptoms ซึ่งความบกพร่องดังกล่าวส่งผลต่อการสื่อสาร การเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตในสังคม (รจนา ทรรทรานนท์, 2547; สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2549 ; American Psychiatric Association, 2000) การประกอบอาชีพและการมีงานทำ เป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดรายได้และเกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากร ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการ

ดำรงชีวิต นอกจากนี้ในแง่ของเศรษฐศาสตร์ยังนำเอาจำนวนการมีงานทำของประชากรมาเป็นตัวชี้วัดและพยากรณ์ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของชาติ โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านอาชีพไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ มีการสนับสนุนให้พลเมืองมีความรู้และมีทักษะในการประกอบอาชีพโดยการส่งเสริมการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา และในส่วนของการศึกษาสายสามัญได้แทรกวิชาอาชีพไว้ด้วย (กรมแรงงาน, 2553) ทั้งนี้รัฐบาลได้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เอื้อประโยชน์แก่บุคคลออทิสติกมากขึ้น ได้แก่ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ซึ่งได้ปรับปรุงจากพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ส่งผลให้บุคคลออทิสติกได้รับสิทธิความช่วยเหลือตามกฎหมายครอบคลุมความต้องการจำเป็นในการดำเนินชีวิตและการเข้าถึงบริการทางสังคมและการประกอบอาชีพได้อย่างทั่วถึง(สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2550) ในปัจจุบันการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก ประสบความสำเร็จได้ยากทั้งนี้มีสาเหตุมาจากข้อจำกัดที่เกิดจากภาวะอาการออทิสซึม ซึ่งส่งผลเกี่ยวเนื่องต่อการเรียนรู้เรื่องอาชีพ และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ความยุ่งยากในการเรียนรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การปรับตัวเข้ากับสังคม ตลอดจนปัญหาพฤติกรรมบางอย่างซึ่งออทิสติกแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน

ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก จึงมีความสำคัญสำหรับการช่วยพัฒนา

และส่งเสริมอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้พวกเขาได้ใช้ศักยภาพที่มีในการหารายได้เลี้ยงชีพ รู้จักพึ่งตนเอง และเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างอิสระ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ สำหรับบุคคลออทิสติก
2. เพื่อศึกษาผลการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตร
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก

คำถามวิจัย

1. หลักสูตรพื้นฐานอาชีพที่เหมาะสมสำหรับบุคคลออทิสติก มีลักษณะอย่างไร
2. กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีผลต่อความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรด้านใด
3. ผลของการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติกเป็นอย่างไร

วิธีการวิจัย

การวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

- การวิจัยระยะที่ 1 การสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้
- 1) ศึกษาสภาพ บริบท ข้อมูลพื้นฐานการจัดการศึกษา และความต้องการจำเป็นในการสร้างหลักสูตร โดยการศึกษาจากเอกสาร และการศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ ที่จัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกทั้งภาครัฐและเอกชน
 - 2) การสนทนากลุ่ม

ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยแบ่งการสนทนากลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนวิชาพื้นฐานอาชีพ จำนวน 6 คน และผู้ปกครองของบุคคลออทิสติก จำนวน 6 คน เลือกแบบเจาะจงจากผู้ปกครองของบุคคลออทิสติกที่มีอายุระหว่าง 12 – 24 ปีซึ่งมารับการศึกษาที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับเด็กออทิสติกโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น 3) จัดทำร่างหลักสูตรและตรวจสอบโครงร่างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการศึกษาคูงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) กรอบคำถามในการสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม 3) แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของหลักสูตรวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลประกอบการเขียนร่างหลักสูตร และตรวจสอบความเป็นไปได้ ความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาของร่างหลักสูตร

การวิจัยระยะที่ 2 การศึกษาผลการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพ สำหรับบุคคลออทิสติก ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ของ Kemmis & McTaggart (1998) กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนงานอาชีพ จำนวน 1 คน บุคคลออทิสติกอายุระหว่าง 12-13 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 2 คน ของศูนย์วิจัยออทิสติกโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เอกสารหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก 2) คู่มือการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก

3) แผนการจัดประสบการณ์ 4) สื่อการสอนประกอบหลักสูตร 5) แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมของครูผู้สอนและผู้เรียนวิเคราะห์ข้อมูลโดยสร้างข้อสรุปเชิงพรรณนา

การวิจัยระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน 2) ด้านคุณภาพของผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานอาชีพ จากประสบการณ์พื้นฐานอาชีพ 2 กลุ่มงานอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพงานประดิษฐ์ 4 กิจกรรมอาชีพ ได้แก่ 1) ประกอบปากกา 2) ประดิษฐ์สร้อยลูกปัด 3) ประดิษฐ์กิ๊บ 4) ประดิษฐ์พวงหรีดและกลุ่มงานอาชีพคหกรรม 3 กิจกรรมอาชีพ ได้แก่ 1) การบรรจุขนม 2) การทำอาหารสำหรับสุนัข 3) การทำอาหารสำหรับแมวซึ่งดำเนินการจัดการเรียนการสอน จำนวน 7 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 1 อาชีพ เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง 30 นาทีต่อกลุ่มย่อย ดำเนินงานวันละ 3 กลุ่มย่อย โดยเวลาสามารถยืดหยุ่นตามความสามารถของแต่ละบุคคล โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบเชิงทดลองโดยใช้การวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดผลหลังการทดลอง (One - Shot Case Study) กลุ่มเป้าหมาย บุคคลออทิสติก ที่มารับบริการที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนรวมสำหรับบุคคลออทิสติกโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี 2555 จำนวน 6 คนซึ่งไม่ใช่กลุ่มเดียวกับกลุ่มเป้าหมายในระยะที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดประสบการณ์พื้นฐานอาชีพ จำนวน 7 แผนการเรียนรู้ 2) แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติ

งานอาชีพ 3) แบบประเมินคุณภาพของผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานอาชีพวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ พบว่า ครูและผู้ปกครองบุคคลออกทิสติกต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออกทิสติกเพื่อให้บุคคลออกทิสติกมีความสามารถพัฒนาตนเองสู่การประกอบอาชีพในอนาคต ต้องการผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอาชีพมาให้ความรู้และฝึกประสบการณ์อาชีพแก่บุคคลออกทิสติก ต้องการเทคนิค วิธีการ และสื่อเพื่อให้บุคคลออกทิสติกปฏิบัติงานจนเกิดความสำเร็จ หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออกทิสติกที่พัฒนาขึ้นมี 7 อาชีพได้แก่ 1) อาชีพประกอบปากกา 2) อาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด 3) อาชีพประดิษฐ์กิ๊บ 4) อาชีพประดิษฐ์พวงหรีด 5) อาชีพบรรจุขนมเพื่อจำหน่าย 6) อาชีพทำอาหารสุนัขและ 7) อาชีพทำอาหารแมว

ระยะที่ 2 ผลการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพ พบว่า กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้ครูมีความเข้าใจในหลักสูตรและสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด โดยครูมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองในการสอน 4 ด้าน คือ การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอน การวิเคราะห์งาน การใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ตลอดจนการหาวิธีในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

ระยะที่ 3 ผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออกทิสติกปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพตามหลักสูตรพื้นฐานอาชีพหลังเรียน

ที่	อาชีพ	คะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานจำแนกตามอาชีพ							
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	เฉลี่ย	
1	ประกอบปากกา	คะแนน (30)	30	26	30	30	30	30	29.3
		ร้อยละ	100	86.7	100	100	100	100	97.7
2	ประดิษฐ์สร้อยลูกปัด	คะแนน(40)	40	36	37	32	38	40	36.3
		ร้อยละ	100	90	92.5	80	95	100	92.9
3	ประดิษฐ์กิ๊บ	คะแนน(35)	30	33	33	35	35	33	34.2
		ร้อยละ	85.7	94.2	94.2	100	100	94.2	94.7
4	ประดิษฐ์พวงหรีด	คะแนน(50)	46	32	39	38	38	38	38.5
		ร้อยละ	92	64	78	79	76	76	77.5

ที่	อาชีพ		คะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานจำแนกตามอาชีพ						
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	เฉลี่ย
5	การบรรจุขนม	คะแนน(50)	39	35	38	47	47	44	41.7
		ร้อยละ	78	70	76	94	94	88	83.3
6	ทำอาหารสุนัข	คะแนน(65)	51	52	53	49	52	40	49.5
		ร้อยละ	78.4	80	81.5	75.3	80	61.5	76.1
7	ทำอาหารแมว	คะแนน(60)	54	39	32	41	47	48	43.5
		ร้อยละ	90	65	53.3	68.3	78.3	80	72.5

จากตารางที่ 1 ผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก พบว่า บุคคลออทิสติกกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานหลังเรียนเฉลี่ยสูงสุดคือ อาชีพประกอบปากการองลงมา คือ ประดิษฐ์สร้อยลูกปัดและอาชีพประดิษฐ์ก๊ีบตามลำดับ ส่วนอาชีพที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การทำอาหารแมว

การอภิปรายผลและสรุปผล

ผลจากการสร้างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก ทำให้ได้ร่างหลักสูตรพื้นฐานอาชีพ 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพคหกรรมและกลุ่มอาชีพงานประดิษฐ์หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ คือ โครงสร้างของหลักสูตร เป้าหมายและวัตถุประสงค์ เนื้อหา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวัดประเมินผล คู่มือการใช้หลักสูตร และสื่อภาพขั้นตอนการวิเคราะห์งานของอาชีพ 7 อาชีพ ได้แก่ 1) อาชีพประดิษฐ์พวงหรีด 2) อาชีพประกอบปากกา 3) อาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด 4) อาชีพประดิษฐ์ก๊ีบ 5) อาชีพทำอาหารแมว 6) อาชีพทำอาหารสุนัข และ 7) อาชีพบรรจุขนมเพื่อจำหน่าย ซึ่งพิจารณาจากความถนัดและความสนใจเป็นรายบุคคล ในการพัฒนาบุคคลออทิสติกด้านอาชีพจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพด้านอื่นที่จำเป็นควบคู่กันไปด้วย

เช่น ศักยภาพด้านการสื่อสาร ศักยภาพด้านการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น เป็นต้น การฝึกอาชีพแก่บุคคลออทิสติกจะเกิดขึ้นหากได้รับการสนับสนุนและทำงานร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องหลายส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hillier (2007) ที่ได้ศึกษาการประเมินการจัดโปรแกรมสนับสนุนงานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกในวัยผู้ใหญ่ พบว่า การติดตามการใช้โปรแกรมการฝึกอาชีพของบุคคลออทิสติกเป็นเวลา 2 ปีทำให้เห็นความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้นของบุคคลออทิสติกในวัยผู้ใหญ่ถึงแม้ว่าจะเป็นประสบการณ์ในการทำงานของแต่ละบุคคลแต่ใน ส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลออทิสติกประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานอาชีพคือการได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว

ในการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรเป็นการเตรียมความพร้อมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้จริง

และมีคุณภาพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการจะช่วยให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงองค์ประกอบของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างถูกต้อง โดยการลงมือปฏิบัติ และสะท้อนความคิดเห็น ทั้งนี้เพื่อให้ได้หลักสูตรที่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างยืดหยุ่นตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งกิจกรรมการเตรียมความพร้อมของครูในการใช้หลักสูตรโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย 3 วงจร และในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวงจรที่ 1 ครูมีความกังวลใจ และมีความสับสน และหลงขั้นตอนไปบ้างแต่ก็สามารถแก้ไขและดำเนินกิจกรรมจนสำเร็จ และนำอุปสรรคปัญหาที่พบมาสะท้อนผล ปรับปรุงแผนจัดประสบการณ์พื้นฐานอาชีพที่ใช้ในวงจรที่ 2 และวงจรที่ 3 โดยจะเห็นผลได้ชัดว่าครูมีการเตรียมความพร้อมในการสอนที่ดีมากขึ้น มีการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทันทีทันใดและนำนักเรียนปฏิบัติงานจนสำเร็จ รับรู้ได้ถึงความคลายกังวลและสนุกกับการจัดกิจกรรมโดยมีเสียงหัวเราะขณะสอน นอกจากนี้ยังสะท้อนความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการสอนพื้นฐานอาชีพแก่นักเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจมาพร สมานมาก (2555) ที่ได้ศึกษาผลการเตรียมความพร้อมในการใช้รูปแบบศูนย์จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม พบว่า กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการสามารถพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้รูปแบบศูนย์จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมได้ โดยจะเกิดการดำเนินงานร่วมกันระหว่างนัก

วิจัยและครูผู้สอน เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนของการวางแผน การนำรูปแบบไปใช้ ครูใช้อย่างไร คิดอย่างไร สังเกตสะท้อนผล และวางแผนเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน

ผลการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติก พบว่า หลังการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพสูงสุด ได้แก่ อาชีพประกอบปากกา อาชีพประดิษฐ์กิ๊บ และอาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ทำอาหารแมวทั้งนี้ เป็นผลเนื่องมาจากอาชีพทั้ง 3 อาชีพที่ได้คะแนนสูงสุด มีอุปกรณ์และลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานไม่มาก เมื่อมีสื่อภาพขั้นตอนวิเคราะห์งานมาช่วยสนับสนุนทำให้บุคคลออทิสติกเกิดความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเมื่อได้รับการฝึกซ้ำๆ ทำให้บุคคลออทิสติกสามารถจดจำขั้นตอนได้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว และมีคุณภาพผลงานที่ดีตามไปด้วย เมื่อพิจารณาอาชีพที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำอาจเพราะมีอุปกรณ์และขั้นตอนมากกว่าทำให้บุคคลออทิสติกใช้ความสามารถเพิ่มขึ้นแต่หากเมื่อพิจารณาคะแนนระหว่างเรียนและการสังเกตพฤติกรรมระหว่างปฏิบัติงานพบว่าบุคคลออทิสติกสามารถปฏิบัติงานได้ หากฝึกซ้ำๆ คะแนนความสามารถมีแนวโน้มสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของมานัส คชารัตน์ และบังอร ต้นปาน (2542) ได้ทำการวิจัยความต้องการการศึกษาด้านอาชีพของเด็กพิการในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญด้านการศึกษาและวิชาชีพสำหรับของคนพิการ ที่ต้องให้คนพิการได้รับการศึกษาและ

ฝึกอาชีพต่างๆ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย นำเทคนิควิธีการมาสนับสนุนช่วยเหลือเพื่อให้คนพิการประสบความสำเร็จในการทำงานตามศักยภาพของแต่ละบุคคลและสอดคล้องกับ L Perry Lattimore and Marsha B Parsons (2005) ได้ทำการศึกษาการอบรมเพิ่มเติมในการทำงานเพื่อสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานที่เป็นบุคคลออทิสติกโดยเน้นการเลียนแบบพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่เป็นออทิสติกส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันค่อนข้างสูง แต่ละคนมีความสนใจ ความสามารถ และทักษะในการทำงานที่ไม่เท่ากัน การพัฒนาทักษะการทำงานให้คนออทิสติกให้สามารถปฏิบัติงานได้ดีต้องมีการฝึกฝนเป็นรายบุคคล และพบว่า การให้คนออทิสติกได้ลงมือปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นการมีตัวอย่างจะช่วยให้พวกเขาทำงานได้ง่ายขึ้นและเป็นอิสระ พวกเขาสามารถทำงานได้โดยการเรียนรู้จากการเลียนแบบผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ แต่ก็ต้องใช้เวลามาก เมื่อฝึกบ่อยๆ พบว่า พวกเขาสามารถปฏิบัติงานได้เพิ่มขึ้นในเวลาที่เร็วขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยระยะที่ 3 พบว่า หลังการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพสูงสุด ได้แก่ อาชีพประกอบปากกา อาชีพประดิษฐ์กิ๊บ และอาชีพประดิษฐ์สร้อยลูกปัด ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ทำอาหารแมวทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากอาชีพทั้ง 3 อาชีพที่ได้คะแนนสูงสุด มีอุปกรณ์และลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานไม่มาก เมื่อมี

สื่อภาพขั้นตอนวิเคราะห์งานมาช่วยสนับสนุนทำให้บุคคลออทิสติกเกิดความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติงาน และเมื่อได้รับการฝึกซ้ำๆ ทำให้บุคคลออทิสติกสามารถจดจำขั้นตอนได้แดงให้เห็นว่า หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกสามารถพัฒนาศักยภาพพื้นฐานอาชีพของบุคคลออทิสติกได้ จึงควรได้รับการสนับสนุนในการนำไปใช้ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพบุคคลออทิสติก

1.2 จากผลการวิจัยระยะที่ 3 พบว่า หลังการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพได้ทุกอาชีพ ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้สถานประกอบการที่มีกิจกรรมอาชีพในลักษณะดังกล่าวรับบุคคลออทิสติกเข้าทำงานเป็นลูกจ้างประจำ เช่น การประกอบชิ้นส่วนอุปกรณ์ต่างๆ การบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

จากผลการวิจัยระยะที่ 2 พบว่า ในการเตรียมความพร้อมของครูในการทดลองใช้หลักสูตรเป็นการเตรียมความพร้อมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้จริงและมีคุณภาพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการจะช่วยให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และมีส่วนร่วมในการพัฒนา ปรับปรุงองค์ประกอบของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างถูกต้อง ดังนั้น หน่วยงานหรือองค์กรที่สนใจในการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น ศูนย์บริการบุคคลออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษ และองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือบุคคลออทิสติกหรือองค์กรช่วยเหลือบุคคลพิการ

เป็นต้น ควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศิษย์รายละเอียดขององค์ประกอบของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรให้เข้าใจชัดเจนเพื่อที่ปรับกิจกรรมอาชีพให้เหมาะสมกับผู้เรียน

2.2 วิเคราะห์ผู้เรียนก่อนทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้งเพื่อหาแนวทางและวิธีการในการช่วยเหลือผู้เรียนล่วงหน้า

2.3 เตรียมสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือในการประเมินให้พร้อมเพื่อความสะดวกของครูผู้สอนและความปลอดภัยของผู้เรียน

2.4 จัดเตรียมสถานที่ให้เอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรม บรรยากาศของสถานที่ต้องรู้สึกปลอดภัยและผ่อนคลายต่อบุคคลออทิสติก

2.5 ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครบถ้วนทุกขั้นตอน

2.6 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรปรับให้เหมาะสมกับบุคคลออทิสติกแต่ละบุคคล

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกให้หลากหลายเพื่อสร้างทางเลือกและตอบสนองความถนัดและความสนใจของบุคคลออทิสติกแต่ละบุคคล

3.2 ควรมีการศึกษาติดตามการใช้หลักสูตรพื้นฐานอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติกในระยะยาวเพื่อดูความเป็นไปได้ในการพัฒนาและสร้างกลุ่มอาชีพของบุคคลออทิสติก

3.3 ควรมีการขยายผลการศึกษาไปสู่หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลบุคคลออทิสติกให้เกิดความมั่นใจในการนำหลักสูตรไปใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมแรงงาน. (2553). **แรงงานและการจ้างงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ**. กรุงเทพฯ : กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). **รวมบทความการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- จุฑา มนต์ไพบูลย์. (2537). **การวิเคราะห์ตลาดแรงงาน : แนวคิดเชิงทฤษฎี**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจพร สมานมาก. (2555). **รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มานัส ศาสตร์รัตน์ และบังอร ต้นปาน. (2542). **ความต้องการด้านการศึกษาด้านอาชีพของเด็กพิเศษในระดับมัธยม**. ภาคนิพนธ์การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- รจนา ทรรทรานนท์. (2547). **ออทิสติก : คำแนะนำบิดามารดาและนักวิชาการ**. กรุงเทพฯ : เกียรติธุรกิจ.
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2550). **พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ : กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2549). **การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- American Psychiatric Association. (2000). **Diagnosis and statistical manual of mental disorder (4th ed)**. Washington, D.C.Author.
- Hillier, Ashleigh. (2007). **A Social and Vocational Skills Support Program for Adolescents AndYoung Adults on the Autism Spectrum**. University of Massachusetts Lowell.
- Kemmis & McTaggart. (1998). **The action research reader**. (3rd ed.). Geelong : Deakin University Press.
- L PerryLattimore and Marsha B Parsons. (2005). **Enhancing Job-Site Training of Supported Workers With Autism : A Reemphasis on Simulation**. Retrived on October 17, 2005.